

העצמה אישית תורנית

לקבלת העלון במייל יש לשלוח בקשה לכתובת:
e.shalhevet@gmail.com

קול שלהבת
KOL SHALHEVES

ניתן להאזין לשיחות המרתקות
בנושאים:

חינוך
יעוץ נישואין
אמונה
השקפה
ועוד נושאים מגוונים

באידיש, עברית ואנגלית

בקול הלשון:

03-6171103

073-2951103

במחיר שיחה רגילה

בחייל קול שלהבת:

929.222.9900

עלון מס' 162 | פרשת תולדות | כסלו תשפ"א

שלהבת

מיסודם של הגאון ר' שמשון דוד פנקוס זצוק"ל והגאון ר' עזריאל טאובר זצוק"ל

דבר המערכת

ויגדלו הנערים... למה זה הלך ימינה וזה לשמאלה??

בפרשת השבוע מתקיימת הפגישה הראשונה בין שני האחים!!! שעוד עתידיים להיפגש לאורך כל הדורות עד שיעלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו... אבל בפרשה שלנו זה מתחיל...

והתורה מתארת לנו במוחשיות ובפרוטרוט את המפגש הזה...

ויבא עשיו מן השדה והוא עיף... ויאמר עשיו: הלעיטני נא מן האדום האדום הזה, עונה לו יעקב: מכרה כיום את בכורתך לי... ואז עשיו עונה תשובה מאוד מוזרה:

הנה אנוכי הולך למות ולמה זה לי בכורה!!! שים לב מה אומר עשיו?? אני הולך למות...

איך עשיו פתאום נזכר במוות?? מדובר בסה"כ באדם צעיר... כוחו במתניו... למה הוא חושב שהוא הולך למות?? ממתי עשיו זוכר את יום המיתה בכלל? וגם בכלל... מה זה קשור לבכורה? וכי בגלל שאני הולך למות... לכן אני לא צריך בכורה??

רואים מכאן שזו הנקודה של עשיו!!! פה עשיו נגע בנקודת ההבדל בינו לבין יעקב!!!

עשיו סבור שהכל מת... לא משנה מתי... גם אם בעוד מאה שנה... אבל זה צועד לשם... והוא צודק!!! באמת בעולם שלנו הכל צועד לקראת מוות... ממילא טוען עשיו ליעקב... אני בכור?? אני נולדתי לפניך?? אני גדול ממך?? מה יש לי מזה?? הדבר היחיד שיש לי מזה שאם אני אמות, אז אני אמות לפניך, היות ונולדתי לפניך אז אני גם אמות לפניך...

זה מה שעשיו טוען: "הנה אנוכי הולך למות ולמה זה לי בכורה???" היות ואצלי הכל מסתיים במוות, אז אם אני בכור, זה אומר לי בסה"כ שאני אמות לפניך...

אם ככה, אז אם אתה מתנדב לקנות ממני את הבכורה, בבקשה... קח... שיהיה לך לבריאות... תהיה לפני, ממילא גם תמות לפני!!!

וזה בדיוק מה שקרה!!! יעקב אבינו באמת מת לפני עשיו!!! (כידוע במדרש: שהותז ראשו של עשיו למרגלות מטתו של יעקב...) למה? כי יעקב קנה את הבכורה, ואם הוא "נולד" לפני עשיו, אז דין הוא שהוא גם ימות לפני עשיו...

אבל!!! יש פרט אחד קטן שעשיו לא לקח בחשבון: "יעקב אבינו לא מת!!" יעקב אבינו קנה את הבכורה ומאז "יעקב חבל נחלתו!!" דמותו של יעקב אבינו חקוקה במרכבה והוא אף פעם לא מת... דרך ישראל סבא מלווה אותנו עד עצם היום הזה...

זו בדיוק נקודת הויכוח של יעקב לעשיו...

אצל עשיו הכל נגמר בביוב... הכל נגמר בזבל... הכל הולך לשאול... למות... אבל יהודי מבין שיש תחיית המתים בעת שתעלה רצון לפניו!!! וגם אם צדיק

מוכרחים לאהוב!!

אין ברירה אחרת

- כך נאמרו אלתנו יצחק אבינו...

אחת הנקודות המסתוריות ביותר בתורה היא סביב מערכת היחסים שהייתה בין יצחק לעשיו... יצחק אהב את עשיו!!! למה? כי ציד בפיו!!! ככה יוצא ממשושו של מקרא... וכולנו מבינים שזה לא יכול להיות שזה ממש כפשוטו... כי יצחק לא היה פתי... אם כולם הבינו שעשיו רשע לא יכול להיות שיצחק היה הפתי היחיד שלא הבין את מה שכולם הבינו... מוכרח להיות שלא הייתה פה טעות אופטיית... אלא יש פה משהו יותר עמוק...

וזה באמת מאוד קשה: הרי הקב"ה בכבודו ובעצמו אומר: ואת עשיו שנאתי!!! אני שונא את עשיו... אז איך יכול להיות שיצחק אוהב את מי שהקב"ה שונא??

ר' עזריאל זצ"ל היה רגיל לבאר בעניין זה:

שיצחק אוהב את הקב"ה!!! ואם בורא עולם נתן לי תכשיט כמו עשיו... אז אני מקיים בעצמי: "ואהבת את ה' אלוקיך... בכל מאודך"- בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאוד מאוד... יצחק אהב את עשיו ממקום של קבלת יסורים באהבה!!! אני מקבל את חלקי... מקבל את האובייקט הזה ששמו עשיו... ואהב אותו...

זה שהקב"ה שונא את עשיו... זה לא סתירה שהקב"ה נתן ליצחק משימה לגדל אותו... ויצחק עומד מול המשימה הפרטית שלו... אני צריך לאהוב את מה שה' נתן לי...

טמון פה רובד נוסף: לאורך כל הדרך רואים אצל יצחק שהוא היה אוהב!!!

לא כתוב בשום מקום שאברהם אהב את שרה... אבל אצל יצחק כתוב "ויאהבה..."

האם שמעת פעם על צדיק שאוהב אוכל?? בחיים לא!!! אבל יצחק אוהב מטעמים... יש לו טעם מיוחד באוכל... ורבקה אומרת ליעקב... אל תדאג... אני אכין לאבא מטעמים בדיוק כמו שהוא אוהב... רבש"ע: בדיוק יצחק אבינו... השרף הקדוש... עולה תמימה... כולו כליל לה'... בדיוק הוא אוהב אוכל ועוד התורה מזכירה את זה כאילו מדובר באיזה מצוה???

והתשובה היא ברורה: אצל יצחק אהבה זו עבודה!!! היראה מגיעה ליצחק כטבע שני... אבל אהבה??

הולך למות... הרי זה בגדר "קדמי שעה אחת בגן עדן..." אצל יהודי אין מוות!! שום דבר לא מת!!

אצל עשיו גם נזיד עדשים וגם בכורה... שניהם נגמרים במוות... ואילו יעקב אבינו מלמד אותנו, שגם בכורה וגם נזיד עדשים... שניהם נצח נצחים!!!

יעקב יודע איך לקחת נזיד עדשים ולעשות ממנו בכורה!! יעקב אבינו יברך ברוך אתה ה' על הנזיד עדשים והוא יהיה מתורגם לנצח נצחים... יעקב אבינו באמונה שלו, לוקח כל הווה ומתרגם אותו לנצח, לוקח כל כוס מים ומתרגם אותה ל"ברוך אתה ה'",

במשפט הזה של עשיו, "הנה אנוכי הולך למות!!" כעת הכל מובן...

איך בן אדם יכול לרדת לכזו דיוטא תחתונה ולעשות את כל התועבות שבעולם ביום אחד (כפי שמבואר שם ברש"י שבאותו יום הוא עשה כמה עבירות)?? מה התשובה?? הנה אנוכי הולך למות!!! אם הכל נגמר בזבל... אם הכל נגמר בשאל... אז איזו משמעות יש למה שאני עושה... למה אני צריך לחשוב פעמיים... אכול ושתו כי מחר נמות... אבל יעקב אבינו?? זה ההיפך הגמור!! בפרשה הבאה אנחנו נפגוש את סולם יעקב... את יעקב אבינו שמבין שהוא בעצמו סולם שמשתלשל משמי שמים עד המוצב ארצה שמתגלה כאן... ואם ככה, אז כל מעשה שלי פועל בשמי רום... מה הפלא שיעקב אבינו ישר כ"כ וזהיר בכל מעשיו...

חשוב להבין שזו הנקודה שמפרידה בין אותם שני הנערים שפתאום גדלו ונפרדו דרכיהם!!!

רבים נבוכים איך לגדל ילדים בדור הזה?? מה חשוב להגיד לנער???

מה עושים שהנער הגדל ילך לכיוון של יעקב ולא יפזול לכיוון של עשיו??

זו הנקודה!!! יותר ממה שצריך להשקיע ביראת שמים ובדקדוק ההלכה... יותר מזה להשקיע ברוממות... להסביר לאותו נער שאנחנו לא נגמרים בביוב... ללמוד איתו את נפש החיים חלק א', להגיד לו ולהסביר לו לפי ערכו שכל מעשה שלו וכל אבר בגופו מכוון כנגד פרקי המרכבה וממילא המעשים שלו פועלים בשמי רום לטוב ולמוטב... את זה עשיו לא ידע!! ואת זה יעקב אבינו כן הפנים... הצרה הגדולה ביותר של דורנו זה ה"ויבז" (עשיו את הבכורה!! ביזיון... חוסר כבוד עצמי... חוסר הבנה והערכה במשמעות של המעשים שלי... ה"ויבז" הזה הוא אם כל חטאת... הוא השורש לכל הנפילה של עשיו...

על הנקודה הזו צריכים כל הזמן לדגור!! להעצים!!! ולגלות איזה כח יש לכל מעשה של יהודי... איזה השפעה יש לו בשמים... זו הדרך היחידה שלנו לצלוח את ניסיונות דורנו השטחי הרדוד, והמתפעל מהאדום האדום הזה... יהי ה' עמנו.

קו שלהבת
074-701-7448
ממשיך להתעדכן בכל יום!
הוראות הפעלה:
 לשמיעת השיעור הקודם - 8
 10 שניות קדימה - 3 | 5 דקות קדימה - 6
 לעצירה/המשך - 5
 להשארת הודעה, משוב והארות - 8 בתפריט הראשי

שם!!! שם עיקר מגרש העבודה של יצחק... שם יצחק עובד קשה... יצחק צריך להמציא אהבה יש מאין... והיות ואהבה אצלו מגיע ממקום של עבודה... אז דווקא אצל יצחק מוזכר הכי הרבה פעמים אהבה!!! אם אתה ואני אוהבים מטעמים... זו בדיוק הבעיה שלנו... אבל אצל יצחק... אהבת המטעמים זו נקודת הגדלות והעבודה של יצחק...

החידוש הגדול שיצחק אבינו מחדש לנו: שמוכרחים לאהוב!!!
 אם בן אדם צריך לאכול... אז לא מספיק לאכול... צריך גם לאהוב את האוכל...

הרי בינינו... אם אני הייתי במקומו של יצחק אבינו ולא היה לי טעם באוכל... הייתי מרוצה עד לב השמים... תחשוב: אני כבר בלאו הכי מתנור מכל תענוגי העולם הזה ואני לא נהנה מהעולם הזה אפילו באצבע קטנה (כפי שסיכמנו שאני יצחק...) אז אם אני כבר כזה... אז במקום להתמודד כל היום מול תאוות אכילה... כל הזמן להתגרות... כל הזמן להיאבק מול הגוף שכל הזמן מתאוה ולהילחם בו... אם לא היה לי שום טעם באוכל... איזה יופי... חסכתי מלחמות עולם... ברגע שאין לי טעם באוכל... אז מה שאני צריך לאכול אני אוכל כי אני חייב... והשאר אין לי שום מאבק עם עצמי (יש המון אנשים שצריכים לעשות דייאטה והיו מוכנים לשלם כסף בשביל שיורידו להם את התיאבון שמעמיד אותם מול מאבקים בלתי פוסקים...)

אז זהו שלא!!! יצחק מלמד אותנו שאם צריך לאכול... חייבים לאהוב את האוכל!!! זה חייב להיות טעים... חייב להיות חיבור של טעם ושייכות לאוכל... אחרת זה... זה לא!!!

ההראיה: שבורא עולם שזן את העולם כולו בטובו... הרי הוא עשה את זה בחן בחסד וברחמים... הסיבה שהקב"ה ברא מזון טעים... יפה... עם חן וחסד ורחמים... זה לא רק בגלל שהקב"ה מלא חסד ורחמים... אלא בגלל שזה חלק מכללי התזונה...

צריך לאהוב את מה שאוכלים!!! ואם ליצחק אין שום שום תאוות אכילה... אז אין ברירה... צריך לעבוד על זה... ויצחק עובד על זה קשה... עושה כל מה שהוא יכול כדי לייצר שייכות של "חביב" בברכת הנהנין... ליצור איזשהו טעם ערב באוכל... והרבצען רבקה שותפה פעילה במאבק והיא מבשלת לו כל מיני סוגי מטעמים בניסוי ותעייה עד שהיא מצליחה לקלוע לטעם הערב שמצליח קצת ליהנות את הגופו הזך והקדוש של יצחק אבינו...

ושוב!!! שלא יהיו טעויות!!! אחרי שיש כבר טעם באוכל... ואחרי שתאוות אכילה מתחילה לעבוד שעות נוספות... כעת כבר צריך להתגבר ולהתנור ונדרש מאיתנו קדש עצמך במותר לך... אבל זה רק אחרי שכבר יש!! יש תאוות אכילה... אבל אם אין... צריך לייצר את זה...

השאלה היא: באמת למה??? למה צריך לאהוב את האוכל???

התשובה היא: יצחק הוא עמוד הדין והגבורה... גבורה בשפה מדוברת זה פרקטיקה... (חסד מייצג את החזון ואת היעד ואילו הגבורה מייצגת את התרגום לשפה המעשית...) יצחק פונה אלינו בשם הפרקטיקה ואומר: **בן אדם לא עשוי מאבן!!!** בן אדם הוא יצור חי ונושם והוא מוכרח להיות מחובר למה שהוא עושה... יש גבול כמה בן אדם מסוגל לעשות משהו שהוא בכלל לא אוהב... כן... אמנם נדרש מאיתנו לעשות ולפעול גם כשאנחנו לא אוהבים וגם כשהוא לא מתאים לנו... אבל גם!!! לא רק!!! אדם לא יכול על בסיס קבע לעשות משהו שהוא לא אוהב... אם בן אדם יעשה משהו שהוא לא אוהב... זה... זה לא יחזיק מעמד... יום אחד הוא יפסיק!!! הבטריה יום אחד תגמר... ולדאבונו הרב יש לנו על זה רבבות מצבות מהלכות שמעידות באלם קול על אמיתות העובדה הזו...

 אותו יצחק אבינו שידע שאם צריך לאכול אז הוא מוכרח לאהוב את

האוכל...!!!

אותו יצחק אבינו עומד מול משימה לא פשוטה בכלל שהקב"ה העמיד לו: להיות אבא של עשיו!!! ועשיו כידוע, הוא פרויקט לא קל בכלל... עשיו הוא אובייקט כזה שמזמין באופן טבעי המון עגמת נפש ותסכולים בלי סוף לכל מי שנמצא במחיצתו... ויצחק מבין: שאם אני רוצה באמת לעשות את השליחות שהקב"ה הטיל עלי ולגדל את עשיו... לגדל פרא אדם, ידו בכל ויד כל בו... אם ככה: אני מוכרח לאהוב אותו!!! אחרת זה לא ילך!!! אחרת אני אפשע בשליחותי!!! אם אני לא אדאג לאהוב אותו... אני לא אצליח לגדל אותו... זה לא יחזיק מעמד...

ומהמקום הזה יצחק עובד קשה מאוד לאהוב את עשיו!!! ושוב: לא קל לאהוב את עשיו... בשביל לאהוב את עשיו צריך להיות עיוור ולא לראות מה ש"כ" עצוב לראות... צריך להיות חרש ולא לשמוע מה ש"כ" לא נעים לשמוע... וזו עבודה!!! אוהו עבודה...

ויצחק תובע מעצמו אהבה אמיתית כלפי עשיו... ממילא אי אפשר "לשחק אותה" לא מבין ולא רואה... צריך שזה יהיה באמת!!! כן... בדיוק כמו שנדרש מאיתנו לעקם את המחשבות ולעשות שמיניות באויר כדי לדון כל יהודי לכף זכות... ככה יצחק בוחר להיות ראש קטן ובאמת לא להבין כל מיני דברים שעלולים לגרום לו לשנאה ותיעוב כלפי עשיו...

זאת אומרת: זה בדיוק הפוך ממה שאנחנו חושבים!! זה לא שיצחק היה פתי יותר מכולם... שלכולם יש שכל להבין שעשיו הוא רשע... והיחיד שלא הבין עניין זה יצחק...

לא!!! ההיפך הגמור!!! אדרבה... יצחק הוא היחיד שהצליח לא לראות ולא להבין את מה ש"כ" קל לכולם להבין... יצחק הוא היחיד שהצליח לשמור על לב נקי מול עשיו...

מתוך הבנה והכרה: שאם אני צריך לגדל את עשיו אני מוכרח לאהוב אותו!! ואם אני מוכרח לאהוב אותו... זה כרוך לפעמים בראש קטן... זה כרוך בלא לרצות לדעת כל מיני דברים... **בקיצור: יצחק מלמד אותנו שצריך לעבוד על אהבה!! כי חייבים אהבה!!**

 בדיוק יצחק השרף הקדוש, עמוד הדין והגבורה!! דווקא הוא מצמיד אותנו לקיר ומעמיד אותנו מול המוגבלות שלנו: **אתה בן אדם!!! אתה לא עשוי מדקט!!!** אתה לא יכול לעשות כל הזמן דברים שאתה לא אוהב... אם צריך לאכול שלוש פעמים ביום... אי אפשר לעשות את זה לגמרי בלי טעם... מוכרחים מינימום של טעם... אם אתה צריך לגדל את הילד שלך שזה אומר להתמודד איתו יום יום שעה שעה... אי אפשר לעשות כזה דבר בלי אהבה... אל תרמה את עצמך שאתה יכול כי אתה לא יכול... ולדאבונו הרב יש כאלו שלא מבינים את זה... יש כאלו שחושבים שהם קדושים ומרוממים יותר מיצחק אבינו... וגם אחרי שיצחק אבינו הבין שאי אפשר... הם חושבים שהם כן יכולים... הם לא צריכים ליהנות מהעולם הזה... הם נלחמים בכל קמצוץ של נחת ושמחה בחיים... מתייחסים לזה כעוד דבר שמרחיק אותם מהיהדות... ואח"כ פוגשים את התוצאות המרות... במבחן התוצאה דווקא האנשים האלו פושעים במינימום הכי בסיסי שנדרש מהם ביהדות...

אמא שקיבלה חינוך מסוגף שצריך להתרחק מכל הנאה בחיים... לאמא כזו אין מינימום של סבלנות לגדל את ילדיה... היא לא אוהבת את הרכש"ע... כי היא לא יודעת אהבה מה היא...

לא לחינם ציוותה אותנו התורה "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך" - בשני יצריך... צריך לעבוד את ה' גם ביצר הרע!!! ליצר הרע יש תפקיד... הוא הגלגלים שעליהם נוסע היצר הטוב... כששניהם ביחד עובדים בשיתוף פעולה הדדי כאן מתגלה כלי מפואר... הבן המשותף של אברהם ויצחק, הלא הוא בחיר האבות - יעקב אבינו - ישראל אשר בן אתפאר.

"וצדיק באמונתו יחיה"

מאת הרב ישראל קליין שליט"א

עולם של דמיון

לא רק אחרי מאה ועשרים בגן עדן, אלא גם בעולם הזה. שמעתי על הגאון הרב שך, שאמר פעם לגביר גדול: **"אתה נותן כל כך הרבה כסף להחזקת תורה, אני מקנא בעולם הבא שלך, אבל אתה צריך לקנא בעולם הזה שלי!"**

כי בעיניי מפוכחות, חיים של תורה הם חיים רגועים ושמחים באמת. כל צנוצי הברק של היצר הרע אינו אלא דמיון, כמו שאומר המסילת ישרים: "וכשתסתכל בדבר תראה כי השלמות האמיתי הוא רק הדביקות בו יתברך, והוא מה שהיה דוד המלך אומר 'ואני קרבת אלקים לי טוב', ואומר, 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי וגו'', כי רק זה הוא הטוב, וכל זולת זה שיחשבוהו בני האדם לטוב, אינו אלא הבל ושוא נתעה".

לדוגמא: בעינין הפרנסה בא היצר ומבלבל את ההשקפה הנכונה. שמעתי פעמים רבות אנשים יראי שמים, השואלים כיצד חי אברך? הוא חייב ללמוד מקצוע, שיהיה לו בסיס כלכלי...

והלא שאלה זו מן הדמיון באה. כי לגבי פרנסה, הרי ה' נטל על עצמו את האחריות, "ושב הקדוש ברוך הוא זון מקרני ראמים ועד ביצי כינים" (שבת ק"ז ע"ב). ואין אדם יכול לדעת מאיזה צינור ה' ישפיע לו פרנסתו. אמנם, אדם חייב להשתדל, כדי שיהיה לברכה על מה לחול, אבל לא חסר לו בסיס כלכלי. הבסיס הזה נמצא אך ורק ביד ה', והוא אחד מן המפתחות שלא נמסרו בידי שליח.

לעומת זאת, לגבי לימוד התורה, האדם הוא האחראי למלא את חלקו בלימוד התורה. לימוד תורה הוא מצווה, וזה נתון לבחירת האדם, הוא האחראי הבלעדי על חלקו בתורה.

מחקר מפתיע חקר כמה אנשים שלמדו במכון להשכלה גבוהה, עוסקים במקצוע שבחרו. החוקרים גילו שזה רק עשרה אחוזים! וכמה מתוך אותם עשרה אחוזים שעוסקים במקצוע שלמדו, שמחים בעיסוקם? שוב, רק עשרה אחוזים!

זה אומר, שרק אחוז אחד מכלל הלומדים מקצוע, שמחים לעסוק בתחום שלמדו!

לעומת זאת, בנוגע ללימוד התורה, כמאה אחוזים מהלומדים שמחים בלימודם. כי לימוד התורה הוא הבסיס לחיי היהודי והיסוד לבית היהודי, ולהמשכת שושלת היהדות לדורות עולם.

והנה, בא היצר הרע ומבלבל אותנו, וממעיט את ערך לומדי התורה מול אותם אנשים בעלי "תואר אקדמאי" וכו'.

אחז"ל בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה כב: א"ר אבא היצר הזה דומה ללסטים שפוף שהיה יושב בפרשת דרכים כל מאן דעבר הוה אמר הב מה דעלך, עבר פקח אחד וראה שאין בו תוחלת לגזול לו כלום התחיל מכתתו, כך כמה דורות אבד יצר הרע, דור אנוש, ודור הפלגה, ודור המבול, כיון שעמד אברהם אבינו, וראה שאין בו תוחלת התחיל מכתתו.

"עיר קטנה" - זה הגוף של האדם, שקל לכבושו. "ואנשים בה מעט" - אלו אברים של האדם, שתחת שליטתו. "ובא אליה מלך גדול, וסבב אותה" - זה יצר הרע, שכוחו גדול, המסבב את האדם בעבירות.

"ובנה עליה מצודים וחרמים" - אלו עוונות. לפי שאדם העושה עבירה, נופל בשבי יצר הרע, והוא משול למי שנתון בתוך טבעת המצור" ומצא בה איש מסכן, שאין בידו כח גופני, ואולם הוא חכם" - זה יצר טוב, המפעיל את שכלו של האדם שיעמוד מול כח הפיתוי של יצר הרע, שכולו דמיון, ואין לו מעמד נגד השכל, הרואה נכונה.

"ומלט הוא את העיר בחכמתו" - זו תשובה ומעשים טובים. היצר הטוב מחכים את האדם לעשותם, ובכך הוא ממלטו משבי היצר הרע.

בעלי המוסר היו אומרים שחכמת הילד הקטן היא פשוט לנסות לצאת מהרשת מהמצודים והחרמים ואז הוא מגלה שאין כלום, איו מצודים ואין חרמים הכל קורי עכביש ישאם הרוח.

הראיה האדירה לכך שכל פיתוי היצר הם דמיון אחד גדול, היא מציאות חיינו, בכל התקופה הזו, של החיים בעידן הקורונה נוכחנו לראות משל וציור מוחשי ביותר למושג "כל הרשעה כולה כעשן תכלה" שנים רבות חיינו בעולם והיתה מחשבה בלב, רבנו של עולם! איך כל הרע הזה יגמר? הוא רק צובר תאוצה מיום ומרגע לרגע?

אבל פתאום הראה לנו הקב"ה שירוס אחד הופך את כל העולם לענן פורח, אפסיות העולם ותאוותיו הופכים לכולם ביום אחד, זהו השקן הנורא שהעולם תפוס בו.

ולואי נראה בעינינו במהרה את היעוד הסופי של ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה להשם המלוכה.

(מאמר זה עובד על פי ספר פרקי מחשבה על חומש בראשית שרואה אור בימים אלו)

"ויצא הראשון אדמוני פלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו. ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב ויצחק בן ששים שנה יגלית אתם" (שם שם כ"ה, כ"ו).

עשו יצא חוץ ראשונה, כי כן דרך הקליפה שמקדמת להתפתח לפני הפיר. הדבר רומז על יצר הרע שמגיע לפני היצר הטוב. היצר הרע נכנס לאדם עם צאתו לאוויר העולם, כמאמרם ז"ל על הפסוק "לפתח חטאת רובץ". אבל היצר טוב מגיע לאדם רק בגיל בר מצוה. כך אומרת הגמרא (סנהדרין צ"א ע"ב): "שאל אנטונינוס את רבי, מאימתי יצר הרע נכנס באדם. אמר לו משעת יצירה. א"ל אנטונינוס, משעת לידה. א"ר בזה נצחתי אנטונינוס, ומקרא מסייעו דכתיב 'לפתח חטאת רובץ'. אדם נולד כשכוחו של היצר הרע שולט בו. אפשר לראות את זה על תינוק שממאן שיכסו אותו, שילבישו אותו, שירחצו אותו. הוא נולד עם כח להתנגד ולא לקבל הוראות ולציית. זה כוחו של היצר הרע. בגיל יותר מאוחר אפשר להבחין שיש לו דמיונות, ואינו מבחין בין דמיון ומציאות ובין ערך אמיתי לערך דמיוני וכזה. כל זה טבעיות אצבעותיו של היצר הרע. רק כאשר מגיע לגיל מצוות, מתחיל לראות את העולם בעינים מפוכחות ואט אט דעתו מתיישבת עליו. בשנים הבאות מתרבה שכלו ומתמעט כח הדמיון, ולכן נאמר על תלמידי חכמים (שבת קנב ע"א): "תלמידי חכמים כל זמן שמזקינין חכמה נתוספת בהם".

הסיבה לכך, שהיצר הרע מגיע לפני היצר הטוב, היא כדי להשאיר את כח הבחירה ביד האדם. לו היה לאדם שכל בהיר מתחילת הווייתו, היתה ההבחנה שלו בין אמת ושקר כל כך חזקה וחדה, עד שלא היה מקום לבחירה.

כל כוחו של היצר הרע זה דמיון. השכל הוא אויבו של היצר הרע. כמו שמביא המסילת ישרים: "הנה זאת באמת אחת מתחבולות היצר הרע וערמתו להכביד עבודתו בתמידות על לבות בני האדם עד שלא יסאר להם ריוח להתבונן ולהסתכל באיזה דרך הם הולכים. כי יודע הוא שאלולי היו שמים לבם כמעט קט על דרכיהם, ודאי שמיד היו מתחילים להנחם ממעשיהם, והיתה החרטה הולכת ומתגברת בהם עד שהיו עוזבים החטא לגמרי. והרי זו מעין עצת פרעה הרשע שאמר 'תכבד העבודה על האנשים וגו', שהיה מתכוין שלא להניח להם ריוח כלל לבלתי יתנו לב או ישמיו עצה נגדו, אלא היה משתדל להפריע לבם מכל התבוננות בכח התמדת העבודה הבלתי מפסקת. כן היא עצת היצר הרע ממש על בני האדם, כי איש מלחמה הוא ומלמד בערמימות, ואי אפשר למלט ממנו אלא בחכמה רבה והשקפה גדולה". כלומר, החכמה היא הצורה להילחם ביצר הרע, שהוא כח הדמיון. מכוון שאין איוון בין כח החכמה לכח הדמיון, וכל אחד מבין שהחכמה יותר חזקה מדמיון, לכן נתן הקב"ה מעלה לדמיון שהכניס אותו לאדם שלוש עשרה שנים קדם, וכאשר היצר הטוב מגיע, האדם כבר שקוע עמוק עמוק בדמיונותיו.

ורצונו יתברך הוא שכח הדמיון ימשוך את האדם לרע, כדי שבחירתו בטוב תהיה מתוך בחירה אמיתית לבחון בין טוב לרע. כך כותב הגרי"א חבר ב'פתחי שערים' (נתיב גדלות ז"א כ"ז) "קדימות יצה"ט בעולם לביאת יצה"ר, והיה יכוון המושל באדם מתחילה, ולא היה היצה"ר יכול להחטיאו כ"כ. וכמו כן היה באדה"ר, שתחילת ביאתו לעולם היה יצה"ט שבו מושל עליו קודם שבא אליו היצה"ר והיה בג"ע בתכלית שלמותו, עד שאח"כ בא הנחש להחטיאו, ולא היה יכול לפתותו מאחר שבו קדמו החסדים והטוב והאור... אבל אחר שחטא, אז נכנס בו יצה"ר בטבע, עד שכרוך עמו תיכף ביאתו לעולם קדם היצה"ר בתחילה כמ"ט, כי יצר לב האדם רע מנעוריו, משננער כו'. לכן עי"ז אין אדם צדיק בארץ וגו'. כי כבר הורגל במדות היצה"ר בטבע שקשה לפרוש ממנו בדברים אלו שהורגל. ולכן נגזר מיתה על כל אדם לנקות הרע ממנו. וכן בכל אדם, יצה"ר קדם לו שהוא מלך זקן וכסיל, ואח"כ כשמתגדל, אז מתפשטים בו החסדים שהוא יצה"ט שבו, למתק מרירות היצה"ר ולהפכו לטוב".

נמצינו למדים, שהיצר הרע מנסה לפתות את האדם בשקר ובדמיון. ולכן, לו היה היצר הטוב נכנס באדם תחילה, לא היה סיכוי שכשיבוא היצר הרע שהוא יצליח לשכנע את האדם לחטוא. כמו שמיליוני אינו נמשך אחרי פרוטות בודדות, כך מי שידוע את ערכו של הטוב אין סיכוי שיתפתה לעשות רע.

נמצא, שאדם יכול להשתחרר מכבלי היצר על ידי חישוב פשוט של רווח והפסד, כמאמרם ז"ל (ב"ב ע"ח ע"ב) "א"ר יוחנן מאי דכתיב 'על כן יאמרו המושלים...'- 'המושלים', אלו המושלים ביצרם, 'בואו חשבון', בואו ונחשב חשבונו של עולם, הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה".

אדם שטעם פעם טעמה הערב של תורה, אינו מסוגל להחליפה תמורת שום הנאה גשמית בעולם. אדם שזכה פעם להישג של נצח, אינו מסוגל להתפתות אחרי הישג רגעי וחולף. חיי תורה הם חיים מאושרים באמת,

